

Huvudman
eva.hoas@danderyd.se

2017-01-16
Dnr 40-2016:200

Verksamhetschef vid sjukhusskolan
gunnar.rydwick@edu.danderyd.se

Beslut efter kvalitetsgranskning

---

av särskild undervisning på sjukhus i Danderyds
kommun

2017-01-16

1 (5)

Dnr 40-2016:200

Inledning

Skolinspektionen genomför höstterminen 2016 en kvalitetsgranskning av särskild undervisning på sjukhus. Syftet är att granska om särskild undervisning på sjukhus så långt det är möjligt motsvarar den undervisning eleverna inte kan delta i.

Detta uppnås genom att följande frågeställningar besvaras:

1. Vad innehåller den särskilda undervisningen på sjukhus?
2. Får elever, som på grund av sjukdom inte kan delta i den vanliga undervisningen, en behovsanpassad undervisning på sjukhus?

Skolinspektionen besökte sjukhusskolan i Danderyds kommun den 8 december 2016. Ansvariga för granskningen har Matilda Yvede och Anna Gabrielsson varit. Vid besöket intervjuades lärare och verksamhetschef. Skolinspektionen har också studerat dokument från verksamheten. Vidare har en enkätundersökning genomförts med samtliga sjukhusskolor i landet.

För mer information om granskningen se Skolinspektionens webbplats <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/> Här hittar du underlag som använts i granskningen i form av bestämmelser på området och intervjuguider.

Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Sjukhusskolan i Danderyd är organisatoriskt placerad under grundskolan Fribergaskolan, där sjukhusskolans verksamhetschef även tjänstgör som rektor. Vid sjukhusskolan arbetar en lärare halvtid. Läraren ingår inte i något arbetslag vid sjukhusskolan, men på Fribergaskolan där hen också tjänstgör. Sjukhusskolan omfattar endast de elever som finns vid Mandometerkliniken¹ på Danderyds sjukhus.

Antal elever 2016 t o m 1 september

Soma ²	16
-------------------	----

Antal lärare

	Antal	Omräknat till heltidstjänster	Med lärarlegitimation	Speciallärare/specialpedagoger
Soma	1	0,5	1	0

¹ Somatisk behandling av ätstörning

² Somatisk (kroppslig) vård

2017-01-16

2 (5)

Dnr 40-2016:200

Bedömning

Samverkan och informationsöverföring

Sjukhuskolan i Danderyd har väl fungerande rutiner för samverkan med Mandometerkliniken, elevens ordinarie skola samt med vårdnadshavare. Gällande eventuella elever på övriga avdelningar vid Danderyds sjukhus finns ingen samverkan, eftersom det enligt sjukhuskolans verksamhetschef inte förekommer att några potentiella elever vårdas vid sjukhuset.

Sjukhusläraren har en nära samverkan med vårdpersonalen på avdelningen, och eftersom få elever vårdas samtidigt är det möjligt att säkerställa att samtliga aktuella elever ges möjlighet till undervisning. Om sjukhuslärarens kompetens inte räcker för elevernas behov finns möjlighet att samverka med lärare på Fribergaskolan där hen även arbetar och verksamhetschefen för sjukhuskolan är rektor.

Samverkan med ordinarie skola sker kontinuerligt från det att eleven påbörjar undervisning vid sjukhuskolan till dess att den återgår till sin ordinarie skola och fokuserar primärt på elevens skoluppgifter vid sjukhuskolan. Eleven är oftast delaktig i samverkan med ordinarie skola. Den löpande samverkan involverar de uppgifter eleven gör, men ingen mer långsiktig planering för elevens tid i sjukhuskolan. När eleven återgår till sin ordinarie skola samverkar sjukhusläraren med såväl vårdpersonal som ordinarie skola. Sjukhuskolan överlämnar information till ordinarie skola om det eleven arbetat med och vid behov information om eventuellt behov av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Sjukhuskolan initierar ingen samverkan med ordinarie skola gällande läroplanernas övergripande mål gällande normer, värden och demokrati. Sjukhuskolan bedriver heller inget eget löpande värdegrundsarbete med eleverna under den tid de genomgår behandling, trots att behandlingstiderna kan vara långa.

Anpassning och genomförande av undervisningen

Sjukhuskolan skaffar sig på olika sätt kännedom om elevernas individuella behov, förutsättningar och kunskapsnivå. Sjukhusläraren genomför inledningsvis en pedagogisk kartläggning av varje elev. Initialt ges elever möjlighet till att uttrycka om de vill ha undervisning individuellt eller i grupp, vilket sällan omprövas trots att sjukhusläraren identifierar att det är gynnsamt för eleverna att undervisas i grupp.

Sjukhuskolan planerar, tillsammans med eleven, veckovis vad eleverna ska arbeta med. Trots att eleverna behandlas under en längre tid genomförs inga långsiktiga planeringar.

2017-01-16

3 (5)

Dnr 40-2016:200

När eleven ska återgå till ordinarie skola undervisas eleven oftast växelvis i ordinarie skola och sjukhuskola under en period, medan den medicinska behandlingen avslutas.

Utvecklingsområden

Skolinspektionen bedömer att utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Verksamhetschefen behöver säkerställa att det finns rutiner för att, med jämna intervall, identifiera om det finns elever i skolålder, till och med gymnasiet, vid Danderyds sjukhus.
- Sjukhuskolan bör initialt i samverkan med ordinarie skola ta initiativ till en långsiktig planering för varje elev. Eleven behöver involveras och ges möjlighet till kännedom om var hen befinner sig i förhållande till såväl kunskapskrav som målen för utbildningen.
- Sjukhuskolan kan ytterligare arbeta för att utveckla sitt arbete med läroplanens övergripande mål gällande normer, värden och demokrati.

Resultat

Här redovisas uppgifter från enkät, dokument och intervjuer.

Introducering av sjukhusundervisning

Sjukhuskolan vid Danderyds sjukhus har enbart elever från Mandometerkliniken. Sjukhuskolan har funnits sedan 2014, då Mandometerkliniken kontaktade Danderyds kommun med önskemål om att starta sjukhuskola. När sjukhuskolan startades kontaktade skolförvaltningen sjukhuset för att identifiera ett eventuellt vidare behov av sjukhusundervisning. Sjukhuset meddelade då att det inte var aktuellt. Sjukhuskolan har därefter inte efterfrågat information om elever i skolåldern inom övriga avdelningar vid Danderyds sjukhus. Verksamhetschefen uppger att han inte har haft anledning att stämma av regelbundet om det finns elever i grundskole- eller gymnasieåldern på sjukhuset. Dessa elever vårdas, enligt verksamhetschefen, vid Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna.

Sjukhuskolans lärare identifierar elever genom en nära kontakt med Mandometerklinikens behandlande personal. Den behandlande vårdpersonalen informerar elever i grund- och gymnasieskolan om sjukhuskolan vid inskrivning på avdelningen, samt överlämnar information om att det finns en ny elev till sjukhusläraren. Sjukhusläraren träffar vanligen eleven när den har varit på kliniken några dagar, eftersom eleven först behöver introduceras i behandlingens

2017-01-16

4 (5)

Dnr 40-2016:200

rutiner. Så snart sjukhusläraren har träffat eleven inhämtas medgivande från vårdnadshavare att kontakta ordinarie skola för att initiera samverkan. Sjukhusläraren undervisar alla elever i grundskola och gymnasieskola. Om elever från särskolan eller träningsskolan skulle ges vård kan dessa också undervisas då sjukhusläraren har från tidigare arbetsplats erfarenhet av att undervisa båda skolformerna. Sjukhusläraren undervisar ungefär sex elever parallellt, helst i grupp men vissa individuellt.

Undervisningens genomförande

Sjukhusskolans lärare identifierar elevernas behov, förutsättningar och kunskapsnivå genom samtal med eleven och samverkan med såväl ordinarie skola som behandlande personal. Sjukhusläraren gör en pedagogisk kartläggning och en "kunskapsprofil" av vad de läser just nu, vilket inkluderar såväl ämnen, kurser, intressen som förmågor att ta till sig information. Samverkan med ordinarie skola sker oftast genom kontakt med elevens mentor.

Eleverna vid sjukhusskolan ges undervisning när det finns möjlighet i deras behandling. Sjukhusläraren berättar att elevernas dagar på kliniken är inrutade med begränsade möjligheter till undervisning.

Sjukhusläraren arbetar för att elever i så hög utsträckning som möjligt ska vara delaktiga i kontakten med ordinarie skola. Sjukhusläraren erbjuder eleverna att delta i gruppundervisning, men är lyhörd för om det finns elever som önskar undervisning individuellt. I de fall en elev önskar individuell undervisning omprövas det sällan. Sjukhusläraren anser att eleverna är mer betjänta av att sitta tillsammans, både för gemenskapen och för att kunna lyssna till varandra.

Behandlingen pågår från cirka ett par månader till drygt en termin. Sjukhusläraren planerar undervisningen, tillsammans med eleven, veckovis. Sjukhusläraren genomför ingen mer långsiktig planering i samverkan med ordinarie skola. Verksamhetschefen förväntar sig dock att det sker en långsiktig planering utifrån elevernas behandlingstid.

Sjukhusläraren tjänstgör även på den skola verksamhetschefen är rektor på. Vid behov kan sjukhusläraren inhämta stöd och kompetens i arbetslaget på den skolan, för sin undervisning på sjukhusskolan.

Sjukhusläraren arbetar med läroplanens övergripande mål genom att göra eleverna delaktiga i sin undervisning. När det finns tillfälle väver sjukhusläraren in frågor om normer och värden i den övriga undervisningen, exempelvis i samhällskunskap. De ordinarie skolorna överlämnar sällan information om vad de arbetar med som är relaterade till värdegrund.

2017-01-16

5 (5)

Dnr 40-2016:200

Återgång till ordinarie undervisning

Då eleven ska återgå till ordinarie undervisning, och behandlingen trappas ner, sker samverkan med såväl vården som ordinarie skola. I vissa fall återgår eleven direkt till undervisning i sin ordinarie skola, men det vanliga är att undervisning sker växelvis i sjukhusskolan och den ordinarie skolan.

Sjukhusskolan anser att för att återgången ska vara gynnsam för eleven är det viktigt att eleven är förberedd. Sjukhusläraren menar att en sådan förberedelse innehåller både att faktiska kunskaper fortsatt inhämtats i olika ämnen, kontakten med mentor bibehållits och att eleven fått återkoppling på det den gjort – löpande under elevens tid i sjukhusskolan. Det är fördelaktigt för eleven om det finns rutiner för elevers återgång hos den ordinarie skolan. Elevens genomförda uppgifter överlämnas till ordinarie skola, men sjukhusläraren är sällan involverad i bedömningar.

Om sjukhusläraren identifierar behov av extra anpassningar eller särskilt stöd överlämnas ofta sådan information via fysiska möten med lärare på den ordinarie skolan. Den informationen överlämnas även till rektorn.

Uppföljning

Danderyds kommun ska senast den 16 juli 2017 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelser skickas per post till *Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg*, eller via e-post, till skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2016:200) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Anna Wide och juristen Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Matilda Yvede
Utredare/Föredragande